

Qui és qui en el negoci televisiu

Els amos de la televisió privada

Durant aquestes últimes setmanes han tingut lloc canvis significatius en la composició de l'accionariat d'Antena 3. Aquest fet, juntament amb els canvis recents de Tele 5 i el dèficit de Canal Plus en el passat exercici, fa que les cadenes privades hagin passat a primer pla de l'actualitat.

Tele 5 experimenta una lleugera tendència a la baixa a causa de la seva programació de poca qualitat.

APXIU

Durant molts anys TVE va gaudir de l'exclusivitat de les emissions televisives a l'estat espanyol gràcies al règim de monopoli que el franquisme li havia atorgat. Però la situació va canviar a partir dels anys vuitanta. De primer van ser Euskal Telebista i TV3. Després, els segons canals d'aquestes televisions, la resta de canals autonòmics i les cadenes privades. Totes han contribuït a repartir el pastís de l'audiència... i de la publicitat.

Els antecedents de la televisió privada, hem de buscar-los en l'intent fracassat de Canal 10, un invent que se situava en l'ilegalitat i que avui, pràcticament, ningú ja no recorda, a excepció dels qui hi van

perdre diners subscriuint-se a una iniciativa tan pintoresca.

LES CONCESSIONS

Ja en el terreny de la legalitat, la Llei de la Televisió Privada fou aprovada pel Congrés dels Diputats el 14 d'abril de 1988 i establia que només tres canals tindrien llicència d'emissió. Això va fer que ben aviat sorgís el conflicte: de les sis candidatures presentades, tres (Información y Televisión, Univisión i Canal C) es van quedar pel camí en una autèntica marató on tothom va jugar tan fort com va poder. La influència de *La Vanguardia* i Antena 3 Radio va fer que aconseguir una concessió, *El País* va obtenir la llicència del Canal Plus i l'ONCE, jun-

tament amb Anaya i Fininvest (Berlusconi), obtenien l'autorització per a Tele 5.

Es sabut que tant Univisión (Grupo Zeta, Murdoch, Servifilm...) com Canal Plus tenien entre els seus accionistes persones vinculades al fracassat projecte del Canal 10, per això el govern va rebre fortes pressions perquè no concedís llicències a aquestes cadenes, en virtut de l'article 9 de la Llei de Contractes de l'Estat, segons el qual no poden ser beneficiaris les persones naturals o jurídiques declarades en suspensió de pagaments. Però Canal Plus en va obtenir una. L'exclusió d'Información y Televisión (Grupo 16, Ibáñez Menta...) fou explicada per raons de tipus formal, ja que ni els promotors no s'havien constituït com a empresa en el Registre Mercantil ni ha-

vien presentat la fiança de 500 milions de pessetes en el termini establert. Pel que fa al Canal C, tot i tenir un capital subscrit de 1.000 milions de pessetes per 25 empresaris, tenia un defecte congènit: els seus promotors eren exclusivament catalans.

ELS AMOS DE LA TV

Pel que fa a les cadenes que van obtenir llicència, la situació econòmica ha quedat modificada aquestes darreres setmanes.

Antena 3 TV tenia un capital social inicial de 10.000 milions de pessetes, repartits de la següent manera: *La Vanguardia* 18%; Antena 3 7%; altres diaris regionals 10%; diverses revistes com ara *Hola*, *Lectures*, *Semana* i *Diez Minutos* 4%; diverses empreses (Asfin, Mercadona, Unipapel, etc.) 35%; directius i professionals del grup 10%; i capital estranger 16%.

Al mes de juny passat es van produir canvis significatius en la composició de l'accionariat de manera que Antonio Asen-

sio, president del Grupo Zeta (*El Periódico*, *Interviú*, etc.); i el magnat Rupert Murdoch, amb el finançament de Banesto (Mario Conde), han comprat el 25% de les

accions a través de la societat Renvir. Cosa que ha provocat la substitució en la presidència d'Antena 3 TV de Javier Godó, editor de *La Vanguardia*, per Antonio Asensio. L'efecte dominó no s'ha fet esperar: Manuel Martín Ferrand presentava el 2 de juliol la dimissió com a director general de la cadena. Recordem que tant Murdoch com Asensio formaven part de la societat Univisión que, finalment, es va quedar sense la concessió

de la llicència d'emissió. Aquesta operació s'interpreta en alguns mitjans com la venjança de Mario Conde pel fracàs en l'intent de crear conjuntament amb Javier Godó un *holding* multimèdia a l'estat espanyol. El canvi d'actitud del comte, possiblement, ha estat degut a pressions del govern de la Generalitat. El suport que Godó

Jesús Polanco.

RAFA GIL

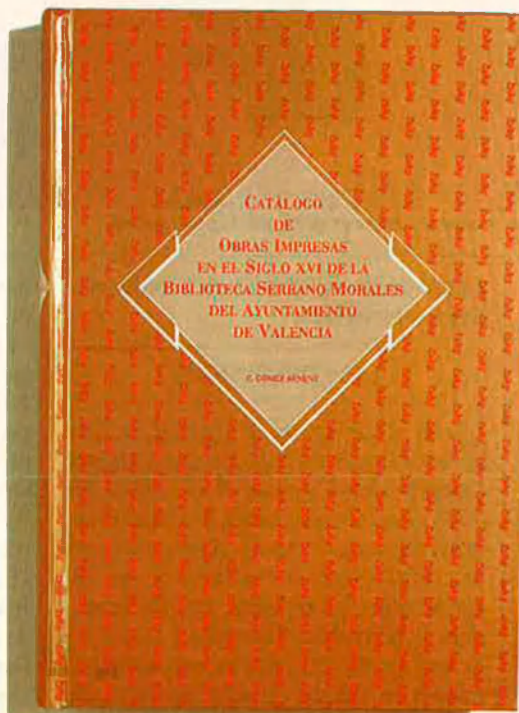
necessitava de Banesto (uns 6.000 milions de pessetes), l'ha obtingut ara de La Caixa. Tot i que Juan Luis Cebrían ho acaba de desmentir, es parla també de la possibilitat que PRISA (*El País*) compri un paquet d'accions d'Antena 3 TV. Pel que fa a Antena 3 Ràdio, el grup Godó continua tenint-ne el 51,9% de les accions; però, de la cadena televisiva, no li queda sinó el 12,5%. La resta d'accions ha quedat repartida actualment de la següent manera: Renvir 25%, Banesto 20%, Antena 3 Ràdio 12,5%, l'empresari valencià Juan Lladro 4%, la resta està molt repartida.

Canal Plus va tenir un capital social inicial de 1.000 milions de pessetes, ampliat posteriorment a 10.000 milions, repartit de la següent manera: Canal Plus-France 25%, PRISA 25%, Banco Bilbao-Vizcaya 15%, Banca March 25%, Grucysa 5%, Cajamadrid 5%, Bankinter 5% i Eventos 5%. No s'han observat problemes importants posteriors entre l'accionariat, gràcies a la claredat del model televisiu pel qual van apostar. Tanmateix, durant l'exercici del 1991 aquest canal va tenir un resultat negatiu de 6.626 milions; d'aquests, PRISA (editora d'*El País*) n'ha proveïts el 25%, és a dir, 1.656 milions,

NOVETAI

La col·lecció "Patrimoni Bibliogràfic Valencià", que s'inicia amb aquesta obra, posarà a disposició del públic els fons existents en les biblioteques valencianes.

L'edició acurada, il·lustracions interiors i índexs, fan d'aquesta col·lecció un instrument necessari per als investigadors.

Catalogo de Obras Impresas en el siglo XVI de la Biblioteca Serrano Morales del Ayuntamiento de Valencia, de Carmen Gómez-Senent Martínez. P.V.P.: 2.500

FORMES DE PAGAMENT

Enviant taló a nom de L.L.I.G.
Llibreria de la Generalitat.
Pl. Manises, 3. 46003 València.
Telèfon (96) 386 61 70.

Enviant justificant de transferència bancària al compte corrent:
Núm. 3110.200.000030/2
Caixa d'Estalvis Provincial d'Alacant i València.

als quals cal afegir 3.500 milions més en desembossaments d'ampliacions de capital, fets el 1990. Això ha estat possible mercès als excel·lents resultats obtinguts

pel grup PRISA en conjunt, que pujaven a 4.379 milions l'any 1991.

Tele 5 / Gestevisión partia amb un capital social inicial de 1.000 milions de pessetes, ampliat posteriorment a 12.000 milions, repartits de la següent manera: ONCE 25%, Grup Anaya 25%, Fininvest (Berlusconi) 25%, Juan Fernández Montreal 15% i Ángel Medrano 10%. Aviat van començar els problemes per la discrepància d'Anaya sobre el model televisiu que

imposava Berlusconi. L'ONCE va inclinar la balança donant-li suport en detriment de l'opció més cultural i seriosa d'Anaya. Els resultats estan a la vista (amb perdó de l'ONCE). Anaya també va fracassar després en la publicació del diari *El Sol*.

La primera legislació televisiva aviat fou complementada per una normativa legal aprovada el 3 de maig de 1988 que vetlla per la pluralitat de les noves cadenes en els períodes electorals, inclosa la prohibició de contractar propaganda electoral. El mateix dia era aprovada també l'anomenada Llei de la Televisió Privada, que en regulava la gestió indirecta. Posteriorment, segons el Pla Tècnic de la Televisió Privada, les emissions haurien de tenir una cobertura estatal, per més que preveia també la possibilitat de desconexions "territorials". Fou precisament aquesta possibilitat que va obrir un seguit d'expectatives en àrees de llengua no castellana, que amb el temps que tenim d'experiència s'han demostrat completament vanes. La castellànització de les emissores privades no admet fissures, ni en els programes de cobertura regional.

COBERTURA PROGRESSIVA

El Pla esmentat preveu tres fases fins a arribar a la cobertura de tot el territori estatal. En una primera etapa les noves cadenes havien d'emetre per a totes les ciutats més poblades, això significa, en el nostre cas, que al primer any València, Alacant, Palma i Barcelona havien de rebre les emissions. Aquest termini es va incomplir per múltiples factors, però ara ja ens trobem en el segon període, durant el qual to-

tes les ciutats de més de 100.000 habitants han de rebre les emissions d'aquestes cadenes, situació que hauria de ser realitat abans del 31 de desembre de 1993. A par-

tir d'aleshores començaria la tercera fase, que consisteix a fer arribar les ones a la resta de l'estat.

L'AUDIÈNCIA

Evidentment, a mesura que arriben les emissions de les cadenes privades l'audiència tendeix a redistribuir-se, tot i que encara no hagi transcorregut prou temps per a tenir-ne dades fiables. Les darreres que es coneixen corresponen al 1991 i indiquen per al conjunt de l'estat una posició marginal de Canal Plus, amb poc més de 300.000 televidents (1%); i la posició capdavantera de Tele 5, amb més de 4 milions (14,5%). En una situació intermèdia trobem Antena 3, que no arribava als 3 milions de seguidors (9,1%). La marginalitat de Canal Plus s'explica en bona mesura per dos factors:

va ser el darrer canal que va començar a emetre i funciona per mitjà d'abonament. D'altra banda, i probablement quan apareixeran nous estudis d'audiència, podrem constatar el que per molts indicis ja comencem a intuir: la clara tendència a l'alça de Canal Plus, gràcies principalment a la bona programació cinematogràfica i esportiva que ofereix; la lleugera tendència a la baixa de Tele 5, per exactament el contrari; i el relatiu estancament d'Antena 3, amb programes de notable audiència al costat d'altres de francament minoritaris.

Per comunitats autònomes, l'acceptació és molt variable. Als Països Catalans, Euskadi-Navarra i Galícia, per aquest ordre, la receptivitat ha estat més baixa que no a la resta de l'estat, fet degut especialment a la relativa consolidació dels respectius canals autonòmics.

En tot cas, hi ha un element en què totes les enquestes coincideixen: cada dia la gent passa més temps davant del televisor i augmenta el nombre de televidents. Això ha pal·liat els efectes que per a la publicitat hauria pogut tenir la multiplicitat de cadenes.

Santiago Cucurella

Antonio Asensio, nou president d'Antena 3 TV.

Miguel Duran i Valerio Lazarov.

ARXIU